

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a JUDr. Zdenky Reisenauerovej v právnej veci navrhovateľa: **D.**, nar. X., v D., vietnamskej štátnej príslušnosti, naposledy bytom v zahraničí D. H., okres D., provincia H.a T., V., t. č. bytom u H., proti odporcovi: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky – Migračný úrad**, Pivonková 6, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. p.: MU-/2271/PO-Ž/2007 zo dňa 10. januára 2008 na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 9 Saz 17/2008-19 zo dňa 1. októbra 2008 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9 Saz 17/2008-19 zo dňa 1. októbra 2008 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva.**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom uvedeným vo výroku, potvrdil rozhodnutie č. p.: MU-/2271/PO-Ž/2007 zo dňa 10. januára 2008, ktorým odporca podľa § 13 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len zákon o azyle) neudelil navrhovateľovi azyl na území SR, podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle rozhodol o neudelení doplnkovej ochrany navrhovateľovi a súčasne rozhodol podľa

20 ods. 4 zákona o azyle, že neexistuje prekážka jeho administratívneho vyhostenia podľa § 58 ods. 1 a 2 zákona č. 48/2002 Z.z. o pobyte cudzincov do Vietnamu.

Krajský súd dospel k záveru, že odporca v napadnutom rozhodnutí správne a dostatočným spôsobom zistil a vyhodnotil skutkový stav veci, t. j. že navrhovateľom udávaný dôvod žiadosti nie je dôvodom pre udelenie azylu. Krajský súd poukázal na to, že navrhovateľ ako dôvod žiadosti uvádzal ekonomické dôvody, ktoré nie je možné z pohľadu zákona o azyle považovať za relevantné pre udelenie azylu. Navyiac navrhovateľ požiadal o azyl z dôvodu legalizácie svojho pobytu na území SR, ktorý tu mal povolený a ktorého platnosť sa skončila uplynutím doby, ktorou bol obmedzený. Krajský súd považoval odvolaciu námietku navrhovateľa, podľa ktorej mu mal byť udelený azyl, pretože chcel byť v blízkosti svojich detí za nedôvodnú. V tejto súvislosti uviedol, že navrhovateľ mal možnosť legalizácie svojho pobytu na území SR z dôvodu zlúčenia rodiny, ak by mal skutočný záujem o deti, resp. rodinný život, ako sám uviedol, deti videl naposledy v roku 2004 a aj to, počas ich umiestnenia v detskom domove, čo podľa krajského súdu nenasvedčuje jeho záujmu o ne. Krajský súd tiež poukázal na to, že navrhovateľ nepreukázal svoje otcovstvo k maloletým deťom, či ich púhu existenciu (narodenie).

Krajský súd považoval rozhodnutie odporcu v časti o neudelení doplnkovej ochrany navrhovateľovi za vecne správne, nakoľko podľa vykonaného dokazovania odporcom sa nepreukázalo, že navrhovateľovi v prípade návratu hrozí vážne bezprávie špecifikované v ustanovení § 2 písm. f/ zákona o azyle. Rovnako sa stotožnil aj s rozhodnutím odporcu o neexistencii prekážky jeho administratívneho vyhostenia, pričom v podrobnostiach na správnosť uvedených záverov odporcu odkázal.

Na základe uvedeného krajský súd rozhodnutie odporcu potvrdil v celom rozsahu ako vecne správne.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ včas odvolanie, v ktorom namietal, že krajský súd pri svojom rozhodovaní nezistil úplne skutkový stav veci, uspokojil sa s konštatovaním ku ktorému dospel odporca. Nezistoval skutočné dôvody, ktoré ho viedli k podaniu žiadosti o udelenie azylu, neúplne zistil jeho osobný stav a dôvod na zlúčenie rodiny.

Na základe uvedeného navrhol rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadril tak, že navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Zopakoval argumenty napadnutého rozhodnutia, poukázal na to, že krajský súd sa zaoberal dôvodmi na udelenie azylu, tieto objektívne vyhodnotil a svoje rozhodnutie aj podrobne odôvodnil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 3 OSP, s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 12. februára 2009 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

Podľa § 8 písm. a/ zákona č 480/2002 Z.z. o azyle účinného od 1.1.2008 ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd (písm. b/).

Podľa § 10 zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak,

- a) manželovi azylanta, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď azylant odišiel z krajiny pôvodu a azylant so zlúčením vopred písomne súhlasí,
- b) slobodným deťom azylanta alebo osoby podľa písmena a/ do 18 rokov ich veku alebo
- c) rodičom slobodného azylanta mladšieho ako 18 rokov, ak s tým azylant vopred písomne súhlasí (ods. 1).

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky (ods. 2).

Ministerstvo udelí azyl osobám uvedeným v odseku 1, len ak ide o zlúčenie rodiny s azylantom, ktorému bol azyl udelený podľa § 8 (ods. 3).

Ministerstvo udelí azyl aj dieťaťu narodenému azylantke na území Slovenskej republiky, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5 (ods. 4).

Podľa § 13 ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo § 10.

Podľa § 13c ods. 1 zákona o azyle § 13c ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o azyle ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, okrem odňatia azylu podľa § 15 ods. 2 písm. i/, rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu; ak ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu, nepredlíži doplnkovú ochranu alebo zruší doplnkovú ochranu, okrem zrušenia doplnkovej ochrany podľa § 15b ods. 1 písm. d/, vo výroku rozhodnutia tiež uvedie, či existuje prekážka administratívneho vyhostenia podľa osobitného predpisu. 9a)

Podľa § 58 ods. 1 zákona č. 48/2002 Z.z. o pobyte cudzincov (účinného od 1.1.2008) cudzinca nemožno administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom by bol ohrozený jeho život z dôvodov jeho rasy, národnosti, náboženstva, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo pre politické presvedčenie, alebo v ktorom by mu hrozilo mučenie, kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie, alebo trest. Rovnako nemožno cudzinca administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom mu bol uložený trest smrti alebo je predpoklad, že v prebiehajúcom trestnom konaní mu takýto trest môže byť uložený.

Cudzince nemožno administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom by bola ohrozená jeho sloboda z dôvodov jeho rasy, národnosti, náboženstva, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo pre politické presvedčenie; to neplatí, ak cudzinec svojim konaním ohrozuje bezpečnosť štátu, alebo ak bol odsúdený za obzvlášť závažný trestný čin 21) a predstavuje nebezpečenstvo pre Slovenskú republiku (ods. 2).

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie o neudelení azylu navrhovateľovi na území SR, o neposkytnutí doplnkovej ochrany a rozhodnutie o tom, že neexistuje prekážka jeho administratívneho vyhostenia podľa § 58 ods. 1 a 2 zákona o pobyte cudzincov, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Odporca zdôvodnil rozhodnutie o neudelení azylu navrhovateľovi na území Slovenskej republiky nepreukázaním opodstatnenosti obáv z prenasledovania z rasových, národnostných, náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, tak ako to vyplýva zo Ženevskej konvencie z roku 1951 o právnom postavení utečencov a zákona o azyle.

Z administratívneho spisu je zjavné, že odporca vykonal v konaní náležité dokazovanie procesne legálnymi dôkazmi, a to výsluchom navrhovateľa a obsahom správ o krajine pôvodu, (správa MZV USA o dodržiavaní ľudských práv vo Vietname zo dňa 8.3.2006 a 8.3.2007, súhrnnej teritoriálnej informácie MV ČR o Vietname), z ktorých stručne popísal spoločensko-politickú situáciu v krajine pôvodu so zameraním na posúdenie žiadosti navrhovateľa v súvislosti s dôvodom, pre ktorý žiadal udeliť azyl a na možné riziká návratu navrhovateľa do krajiny pôvodu.

Z obsahu administratívneho spisu (z dotazníka žiadateľa o azyl zo dňa 7.11.2007) vyplynulo, že navrhovateľ ako dôvod žiadosti uviedol, hlavným dôvodom jeho žiadosti o udelenie azylu je skutočnosť, že sa na Slovensku oženil a má tu deti. Nemá žiadne doklady totožnosti a ak by nemohol zostať na Slovensku, stratil by kontakt s deťmi. Na otázku kedy bol naposledy v kontakte s deťmi uviedol, že s deťmi bol v roku 2004 v detskom domove v Žiline, kde boli umiestnené. Naposledy bol v kontakte s manželkou v apríli 2003, nebolo to osobne, ale telefonicky. S manželkou žili naposledy na ubytovni v B., manželka od neho odišla, na výživu detí neprispieva.

Na otázku, či mal v krajine pôvodu nejaké problémy s políciou, armádou alebo inými štátnymi orgánmi, navrhovateľ uviedol, že vo Vietname nemal žiadne problémy, nebol nikdy trestne stíhaný, väznený alebo prenasledovaný.

V prípade návratu do krajiny pôvodu sa obáva problémov v súvislosti s tým, že sa v roku 1991/1992 sa zúčastnil v Prahe pred vietnamskou ambasádou demonštrácie, ktorá bola zameraná proti vietnamskému komunistickému režimu.

Je teda zrejmé z akých dôkazných prostriedkov pri svojom rozhodovaní odporca aj súd prvého stupňa vychádzali, pričom odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporca riadne zistil skutkový stav a vyvodil z neho správny záver o tom, že navrhovateľove dôvody pre udelenie azylu (snaha o udržanie kontaktu s deťmi a legalizácia pobytu na území SR) nie je možné považovať za relevantné v zmysle zákona o azyle. Preto, ak krajský súd rozhodnutie v časti týkajúce sa neudelenia azylu navrhovateľovi považoval za vecne správne a ako také ho potvrdil, bolo potrebné s jeho právnym názorom súhlasiť.

Odvolací súd v súvislosti s námietkou navrhovateľa, že krajský súd sa nezoberal jeho osobným stavom a a dôvodom na zlúčenie rodiny udáva, že táto námietka nebola spôsobilá spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku, pretože otázku prípadného zlúčenia rodiny

je možné riešiť podľa zákona o pobyte cudzincov na území Slovenskej republiky, ale nie podľa zákona o azyle. To by znamenalo rozšírenie pojmu utečenca.

Odporca svojimi výroky deklaroval, že navrhovateľ nespĺňa podmienky pre udelenie azylu ani doplnkovej ochrany a že neexistuje prekážka jeho administratívneho vyhostenia podľa osobitného predpisu. Tieto výroky, obmedzené pre účely zákona o azyle nezasahujú do jeho práva na výchovu dieťaťa, ani styku s rodinou.

Rozhodovanie o prekážke administratívneho vyhostenia (zlúčenie rodiny) presahuje rámec tohto konania a samotného účelu zákona o azyle. Nemožno sa na ňu odvolávať v konaní o azyle za účelom dosiahnutia legalizácie pobytu v cudzej krajine, pretože by to znamenalo popretie účelu tohto zákona a obchádzanie *na to určenej zákonnej úpravy pobytu cudzincov na území Slovenskej republiky*.

Odvolací súd dospel k záveru, že odporca aj v tej časti rozhodnutia, ktorou rozhodol o neposkytnutí doplnkovej ochrany (podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle) a o tom, že u navrhovateľa neexistuje prekážka administratívneho vyhostenia do Vietnamu (podľa § 58 ods. 1 a 2 zákona o pobyte cudzincov) náležite zistil skutkový stav a správne naň aplikoval citované ustanovenia zákona o azyle a zákona o pobyte cudzincov.

Vo vzťahu k druhej forme medzinárodnej ochrany, a to doplnkovej ochrane, odvolací súd uvádza, že jej zmyslom a účelom je poskytnúť subsidiárnu ochranu a možnosť legálneho pobytu na území SR tým žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorým nebol udelený azyl, ale u nich by bolo (z dôvodov taxatívne uvedených v zákone o azyle) neúnosné, neprimerané či inak nežiaduce požadovať ich vycestovanie. Hoci sa aplikácia tohto inštitútu doplnkovej ochrany viaže k objektívnym hrozbám po prípadnom návrate žiadateľa do krajiny pôvodu, teda čiastočne k iným skutočnostiam nastávajúcim v odlišnom čase než v prípade aplikácie inštitútu azylu, sú pri rozhodovaní o udelenie či neudelenie doplnkovej ochrany do značnej miery určujúce tvrdenia samotného žiadateľa, z nich je potrebné vychádzať.

V predmetnej veci neboli ani podľa odvolacieho súdu zistené závažné a potvrdené dôvody pre bezprostrednú a reálnu hrozbu vážneho bezprávia, tak ako je definované v ustanovení § 2 písm. f/ zákona o azyle, pričom v podrobnostiach na správny záver odporcu uvedený v jeho rozhodnutí odkazuje.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací sa stotožňuje s názorom krajského súdu, že odporca náležite zistil skutkový stav a správne naň aplikoval citované ustanovenia zákona o azyle. Odvolací súd v podrobnostiach na tento správny záver odkazuje, pričom považuje za dôležité zdôrazniť, že navrhovateľ v priebehu administratívneho konania žiadnym spôsobom individuálne neidentifikoval svoje konkrétne problémy, ktoré by mohli predstavovať riziko jeho návratu do krajiny pôvodu, pričom sa stotožnil s názorom odporcu, že z účasti navrhovateľa na demonštrácii v roku 1991/1992 pred vietnamskou ambasádou v Prahe, ktorá bola zameraná proti vietnamskému komunistickému režimu, najmä vzhľadom na časový odstup od tejto udalosti nemožno objektívne očakávať akúkoľvek hrozbu vo vzťahu k osobe navrhovateľa.

Rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o neudelení azylu, neposkytnutí doplnkovej ochrany a rozhodnutí o neexistencii prekážok administratívneho vyhostenia podľa osobitného predpisu, preto odvolací súd ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 246c OSP, keď navrhovateľovi, ktorý nemal úspech vo veci náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 10. februára 2009

Za správnosť vyhotovenia:
Ľubica Kavivanovová

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu